

Bezoek Scholz aan China zeer omstreden

[Achtergrond](#) - 3 november 2022 - Auteur: Wiebke Pittlik

Gaat de Duitse regering door op de oude voet, of heeft de aangekondigde *Zeitenwende* ook gevolgen voor de omgang met China? Over die vraag wordt druk gespeculeerd in de Duitse media, nu kanselier Scholz donderdag naar China afreist. Zo kort na het Chinese partijcongres - waar president Xi Jinping nog meer macht naar zich toetrok - geeft Scholz met het bezoek een verkeerd signaal af, vinden critici.

“Herr Scholz, bitte reisen sie nicht nach China (Mijnheer Scholz, reist u alstublieft niet naar China)”, is de oproep van 186 Chinese dissidenten in een open brief aan de Duitse kanselier. Table Media, een online-mediabedrijf uit Berlijn, publiceerde de brief woensdag. De dissidenten wijzen Scholz er op dat China niet alleen meer een gecentraliseerde staat is, maar afglijdt richting ‘een dictatuur naar nationaalsocialistisch voorbeeld’. De brief is ondertekend door in China en in Duitsland wonende dissidenten.

Ook een internationale organisatie van Oeigoeren heeft Scholz opgeroepen af te zien van de reis. Honderdduizenden Oeigoeren en leden van andere minderheden zijn door de Chinese regering in kampen opgesloten en de [bewijzen](#) van martelingen en dwangarbeid zijn talrijk.

De regering van Scholz - een coalitie van SPD, Groenen en FDP, heeft in haar regeerakkoord vastgelegd dat mensenrechten een zwaartepunt vormen in het buitenlands beleid, met name ook in de relatie met China. Tegelijkertijd is China Duitslands belangrijkste handelspartner. De topman van chemiereus BASF bijvoorbeeld, [roept juist op](#) om te stoppen met *China-bashing* omdat het land zo belangrijk is voor de Duitse economie. Hij maakt deel uit van de handelsdelegatie die meereist met Scholz, net als de topmannen van onder meer Bayer en BMW.

Minister van Buitenlandse Zaken Annalena Baerbock (Groenen) wekt de indruk niet blij te zijn met de China-reis van Scholz (SPD). De kanselier heeft het moment van zijn reis zelf gekozen, zei ze dinsdag toen journalisten haar ernaar vroegen.

Baerbock is deze week in Oezbekistan en Kazachstan. “Nu is het van belang dat

de boodschappen die we samen hebben vastgelegd in het regeerakkoord, de boodschappen die ik ook hier in Centraal-Azie heb verkondigd, ook in China worden duidelijk gemaakt”, citeert [Der Spiegel](#) de minister. China moet weten dat onze samenwerking is gebaseerd op eerlijke concurrentie, mensenrechten en erkenning van internationaal recht, zei Baerbock. Dat de minister haar kanselier zo’n duidelijke opdracht meegeeft, duidt op frictie in de coalitie.

Baerbocks ministerie werkt aan een nieuwe China-strategie. De Chinese politiek heeft zich in de laatste jaren enorm veranderd en daarom moest ook het Duitse China-beleid veranderen, zei de minister. Naast partner in globale kwesties is China volgens Baerbock in toenemende mate ook concurrent en systeemrivaal en daar moet het China-beleid op worden ingericht.

Duits-Chinese handelsrelatie

China is voor Duitsland de belangrijkste handelspartner. Uit een studie van het Institut der Deutschen Wirtschaft (IW) blijkt dat de export naar China afneemt, terwijl de import uit China in de eerste helft van 2022 zeer sterk is toegenomen. Het handelstekort bedroeg 40 miljard euro. IW waarschuwt dat enkele grote bedrijven zich te afhankelijk maken van China. Duitse bedrijven hebben in het eerste halfjaar 10 miljard euro geïnvesteerd in China, meer dan ooit. [Lees meer](#)

Scholz legde woensdag in een [gastbijdrage](#) in de Frankfurter Allgemeine Zeitung uit wat hij met het bezoek beoogt. Het is drie jaar geleden dat zijn voorgangster Merkel op bezoek was in China. Door de coronapandemie en het strikte anti-covidbeleid in China was een eerder bezoek niet mogelijk, schrijft Scholz. “Des te belangrijker is het directe gesprek nu.” Waarom hij niet samen met de Franse president Macron gaat, zoals de [Fransen volgens verschillende media hebben voorgesteld](#), legt Scholz niet uit in de gastbijdrage.

Scholz onderschrijft dat China naast handelspartner steeds sterker systeemrivaal en concurrent wordt. Maar Duitsland wil zich niet loskoppelen van het land, zoals in de VS sprake is van ‘decoupling’, schrijft de kanselier. “We zullen eenzijdige afhankelijkheden afbouwen door verstandige diversifiëring.” Maar een groot deel van de handel tussen Duitsland en China betreft producten waarvoor genoeg andere leveranciers zijn en waarbij geen monopolie dreigt. Daar is pragmatisme gevraagd, aldus Scholz.

Haven Hamburg

Scholz kreeg afgelopen week zware kritiek omdat hij tegen het advies van zes ministeries in heeft toegestaan dat het Chinese staatsbedrijf Cosco een belang

kreeg in een containerterminal in de haven van Hamburg. Duitsland zou na de ellende met Rusland beter moeten weten en geen kritische infrastructuur aan China moeten verkopen, was de algemene teneur.

Laat Duitsland toch weer de belangen van de grote Duitse concerns prevaleren boven de geostrategische belangen, vraagt men zich af in Brussel, volgens de [EU-correspondent van het Handelsblatt](#). “Of is Duitsland bereid lering te trekken uit de mislukte Ruslandpolitiek?”

Onder kanselier Merkel overheersten de handelsbelangen, al sprak ook zij de mensenrechtenkwesties aan als ze de Chinese regering ontmoette. Op de laatste dag van het Duitse EU-voorzitterschap in 2020 heeft Merkel een [investeringsakkoord](#) met China gesloten, maar dat werd niet geratificeerd omdat in de loop van 2021 de spanningen tussen China en de EU opliepen.

Toen Scholz vorig jaar aantrad [sprak Xi de hoop uit](#) dat de betrekkingen konden worden voortgezet zoals onder Merkel. Hij zei ook dat hij hoopte dat de Duits-Chinese betrekkingen worden bepaald door de regeringsleiders - Xi en Scholz - en niet door het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Maar in de korte tijd sinds Merkels vertrek is veel veranderd. Door corona en door de economische oorlog met Rusland heeft Europa veel duidelijker op het netvlies dat het zich niet afhankelijk mag maken van autocratische wereldmachten. En China heeft laten zien deze afhankelijkheid juist wel te willen creëren. Ook onder Duitse burgers is de blik op China veranderd. Volgens het recente onderzoek ‘[The Berlin Pulse](#)’ van de Körber Stiftung wil 66 procent van de Duitsers de economische afhankelijkheid van China verminderen, zelfs als dat een prijs heeft. De groeiende Chinese invloed wordt inmiddels ook door ongeveer 60 procent van de Duitsers als negatief gezien, een stijging met bijna 20 procent in 2 jaar tijd.

Here's some data from [@KoerberIP](#)'s Berlin Pulse report, released a couple of weeks ago - 66% of Germans want to reduce economic dependence on China even if it means sacrificing a certain amount of prosperity. And just look how much perception of Chinese influence has shifted. /3 pic.twitter.com/u41X6oxPZ9

— Oliver Moody (@olivermoody) [November 1, 2022](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/51927/bezoek-scholz-aan-china-zeer-omstreden>